

Budapest idegen szemmel

Mit látnak a külföldiek nálunk? –
Amerikaiak, angolok, lengyelek,
bajorok, dánok s egy indus – Fogas
és paprika

Reggel kilenc óra. A gépszekér huszonöt utassal, a gépvezetővel s az idegenvezetővel elindul Budapestet nézni. Különös vágy fog el bennünket, hogy közibük üljünk, s figyeljük, miképpen hat rájuk az, amit mi napról-napra látunk.

A kocsiban jobbra idősebb urak, hölgyek ülnek, az ifjúságot egy berlini nászutaspár, egy fiatal amerikai festő s egy fitos nürnbergi süldőlány képviseli. Ez folyton fényképez. Két kaliforniai hölgy, egy dán s egy hollandus házaspár, több tenyeres-talpas bajor s angol utas között főúri különlegességként sötét bőru, kecses hindu férfi foglal helyet. Madrasból jött hozzánk. Őszbe csavarodó szénfekete fejébe gyémányfekete posztó sapkát biggyesztett, mely a turbán s a fez sajátos vegyüléke.

Az idegenvezető a kocsi elejébe áll. Karcsú, délceg alakjával, kék szemének lebilincselő mosolyával, derűs, szakállas arcával mintája lehetne az európai férfinak. Valóban „európai férfi”: magyarul, németül, angolul, franciául, olaszul, spanyolul, lengyelül folyékonyan beszél.

A hangtölcser ajkához illeszti, szakállát, bajuszát gondosan eligazítja.

– Petőfi – kiáltja harsányan – „Hungarian independence” – Eskü téri templom – a törökök földúlták – majolika oltár – gyárainkat elvették.

– Nemzeti kaszinó – bárótól fölfelé – Országos kaszinó – bárótól lefelé.

Az angolok bólogatnak.

– Oszlop a Múzeum-kertben – Mussolini ajándéka – olasz-magyar barátság.

Havasí gyopárral díszített, zöld lódenkalapos német feleségének magyarul helyeslően.

– Iparművészeti múzeum – Orientális, orientális.

Ez a szó valamennyiöket lázba hozza: orientális.

– Klinikák – pompás műtőorvosaink.

Félősen összébb húzódkodnak. Műtét? Nem, inkább nem.

Általános elégedettség.

A nagyvásárcsarnokban megbámulják a balatoni fogast s a zöldpaprikát. Azt hiszik, hogy a balatoni fogast a zöldpaprikával töltve esszük. Német úr feleségét és leányát kedélyesen biztatja, hogy ezentúl mindig paprikát egyenek, akkor ők is olyan szépek lesznek, mint a magyar nők.

– Gellért püspököt ezelőtt ezer esztendővel legurították a hegyről egy szöges hordóban.

A kaliforniai hölgyek sóhajtanak.

– A királyi várpalota márványterme – húszezer gyertyafény – Kun Béla hordája itt garázdálkodott a kommunizmus idején.

A fiatal amerikai festő, aki erősen királypárti, ökölbe szorítja kezét.

Künn az amerikaiak megkérdezik, hogy hány szobán haladtunk végig. Nekik a szám a fontos.

Az indus szája szögletében kis különös mosolyka bujkál.

– Szent István jobbkeze.

A németek féltékenykednek, hogy az idegenvezető többnyire angolul magyarul.

– Irredenta szobrok. – Észak – Kelet – Nyugat – Dél.

Őszinte könnyek a szemekben, csönd, tiszteletteljes meghatottság.

Az amerikaiakat minden érdekli, ami királyság, hercegség, rang és munka és pénz. A regényesség és anyagiasság legrettenetesebb keveréke lakozik bennük.

A németeknek az tetszik, ami katonás, hódítás emléke, harc és demokrácia.

A latinok a múzeumok iránt érdeklődnek. (Főképp ők.)

A balkániakat az éjszakai élet csábítja.

A tiroliak a kirándulóhelyeket keresik.

A bajorok a jó sört, főképpen a jó sört.

A hollandusok az árak iránt érdeklődnek.

Az angolok pedig mindenáron cigányokat szeretnének látni a tűz mellett. Gépkocsin Gödöllő határába is kimennek, s a csendőrséget mozgósítják cigányokért ...

1931. június 9., kedd, 8. old.